BnF Gallica

Sách day sách nói khó cùng

D. C. T.

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

BnF Gallica

Alphonse de Liguori (1696-1787 ; saint). Auteur du texte. Sách day sách nói khó cùng D. C. T.. 1931.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :
- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».
- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.
- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter
utilisation.commerciale@bnf.fr.

INDO-CHINOIS
1325

NÓI KHÓ CÙNG Đ. C. T.

ÔNG THÁNH LIGÔRIÔ

đã dọn

DÉPÔT LÉGAL
INDOCHINE
1671

SAIGON-TANDINH
IMPRIMERIE DE LA MISSION
289, *Rue Paul Blanchy*, 289

1325

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

8° Indoch.

1325

SÁCH

DẠY CÁCH

NÓI KHÓ CÙNG Đ.C.T.

ÔNG THÁNH LIGÔRIÔ

đã dọn

TOUS DROITS RÉSERVÉS

SAIGON-TANDINH

IMPRIMERIE DE LA MISSION

289, Rue Paul Blanchy, 289

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE IMPRIMÉS R.F.

IMPRIMATUR :

A. DELIGNON

Prov.

Saigon, le 16 Septembre 1930

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 1671

TIỂU DẪN

Chúa đã dựng loài người có trí huệ biết phân biệt thị phi, lại thêm tâm tình cảm hoài ân đức, cái tiếng đầu hết ắt là tiếng cám mến Chúa Tạo thành, tỏ lòng ao ước triển trang cùng Chúa đời đời; song từ loài người rủi ro lỗi lịnh Chúa, thì xem ra như sự sợ hãi choán cả tâm tình, nói đặng như trốn Đ C T và lòng yêu mến càng ngày càng phai lợt. Ôi ! vô phước dường nào : loài ta xa Chúa ắt sẽ dính bén vật hư hèn làm khốn hại và hồn và xác ! Vì trên thế nầy, chỗ nào chẳng hiểm nguy và vật nào chẳng sinh cơn cám dỗ? — Tiền tài làm có cho hư hốt, mà thiếu thốn thì sinh sự phiền hà, lúc thạnh làm cho kiêu

căng, lúc suy làm cho thối chí, mạnh mẽ xác thì thêm tư dục, mà ốm đau lại phàn nàn; nói đặng mọi sự trong ta, ngoài ta, đều nên cớ nên dịp hại phần rồi. Đang cuộc bỉ cực dường ấy, ta còn chỗ nào mà nương cậy? — Ông thánh Ligôriô chỉ một chỗ ta gặp đặng sự an ủi là trong ĐCT. Nầy là quyển sách Người đã dọn ra, dạy ta cách **Nói khó cùng ĐCT luôn,** *cho khỏi nao lòng thối chí.*

Các sách ông thánh Ligôriô đã giúp chẳng biết bao nhiêu linh hồn, giáo hữu nhờ đó mà hiểu biết và kính mến ĐCT một ngày một hơn, song bổn đạo ta chẳng nhờ đặng bao nhiêu,

vì chưa ai dịch ra tiếng bổn quốc.
Ta chỉ đặng cuốn **Tôn triều** *và* **Sách nói khó** *hân hạnh biết chừng nào. Nguyên bổn sách nầy chính Cha Bề trên dòng Phước-sơn đã dịch ra, đoạn nhiều Đấng thông minh đã dò xét kỉ càng, ngôn ngữ thanh tao dịu ngọt, và Cha Bề trên đã cho nhà in Địa Phận Saigon. Xin những kẻ xem sách nầy nhớ cầu cho các Đấng đã có công, tuy ẩn nơi tịch mạt mà chẳng quên tùy phận sự giúp lo linh hồn giáo hữu. Ta ở thế gian làm lính giữa chiến trường, khá nhớ các Đấng ấy là Môi sen ở trên núi, hằng giăng tay cầu khẩn cho ta khỏi thắng.*

P. Đ.

Paris le 26 Juin 1909

+

Ave Christ !

Bien chère Sœur,

Pour ton mariage

à Saigon mon cœur et

mes pensées

sont avec toi

Exemplaire offert

par petits ouvrages de piété

par Adrien Sentuc aux

prêtres et aux religieux,

par des ouvrages religieux

en petit format pour

les Alphonse d'Ar.

de Coursan Habitants

aux Bien

La Tradition a été

Faith par un prêche
de la Christian de Ste!
pour pier un pièce de
la Bastille de Glacis;
pour le nouveau pier
no frères, Pleet le
Monastère qui en
est le propriétaire, il
vous abandonnera bien
volontiers tous ses droits.

Croyez mes respectueux

Bien chers Pères Et

Frères à mes Sœurs

l'Amour et le service

de Notre Seigneur

Votre Fr. Benoit

MỤC LỤC

Đoạn I ĐCT ước ao cho ta nói khó. 1

» *II* Nói khó cùng Chúa rất dễ. 18

» *III* Nói khó cùng Chúa ve sự gì. 32

» *IV* Khi bị cơn khốn khó. . . 37

» *V* Lúc thạnh sự 49

» *VI* Khi sa ngã phạm tội. . . 54

» *VII* Trong cơn bối rối . . 65

» *VIII* Nói khó về anh em. . . 67

» *IX* Ước ao nước Thiên đàng. 70

» *X* ĐCT ban lời yên ủi. . . 74

» *XI* Những việc phải làm . . 77

» *XII* Về Tiểu xá, Đại xá . . . 84

» *XIII* Lời thiết yếu linh hồn . .111

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE IMPRIMÉS R.F.

Dạy cách nói khó

cùng Đức Chúa Trời luôn.

ĐOẠN I.

Đức Chúa Trời hằng ước ao cho ta lấy lòng trông cậy cùng nghĩa thiết mà nói khó với Người là thể nào.

Lạy Chúa, loài người là vật gì mà Chúa thương yêu cùng tâng trọng nó dường ấy!

Ông thánh Giốp xưa thấy Đ. C. T. hằng lo lắng cho chúng tôi đặng thanh nhàn phước lộc dường ấy cho đến đỗi xem ra Đ. C. T. chỉ lo lắng một đều

mà thôi, là *thương yêu người ta* và *làm cho người ta biết kính mến Người*, thì ông thánh ấy lấy làm lạ lùng quá lẽ, bèn cất tiếng than thở cùng Chúa rằng: *Lạy Chúa, loài người là vật gì, mà Chúa thương yêu cùng tâng trọng nó dường ấy?* (1)

Vậy lời ấy dạy ta chớ lầm mà nghĩ rằng: Nếu ta cả lòng trông cậy và nói khó cùng Đ. C. T. cách âm thầm thiết tha là đều xúc phạm đến quyền cao trọng oai nghi Chúa.

Hỡi linh hồn có lòng sốt sắng, thật thì con phải lấy lòng khiêm nhượng sắp mình xuống trước

(1) Quid est homo, quia magnificas eum? Aut quid apponis erga eum cor tuum? *(Job VII, 17).*

mặt Đ. C. T., mà thống hối ăn năn, vì đã nhiều phen phạm tội mất lòng Người; song các tội lỗi con chẳng có ngăn trở con đến nói khó cùng Đ. C. T. đâu, vì Người là Cha nhơn lành vô cùng; một làm cho con càng tỏ hết lòng mến yêu, tin cậy, mà chạy đến cùng Người hơn nữa mà chớ; thật Người là Đấng chí tôn vô đối, song Người cũng là Đấng lòng lành vô lượng vô biên, cho nên ở trong mình Đ. C. T. con vừa gặp đặng Đấng cao cả vô song, vừa đặng người Bạn chí thiết yêu dấu có một mà chớ.

Nhơn vì sự ấy, nếu con lấy lòng tin cậy mến yêu cùng dạn

dĩ, mà nói khó cùng Người' *như con trẻ ở cùng mẹ vậy*, thì Người rất vui lòng mà chịu lấy con. Con hãy nghe lời Người đã dùng miệng tiên tri Isaia, mà mời gọi con đến cùng Người cách thiết tha là dường nào rằng: *Tao sẽ cho bay bú mớm, sẽ đặt bay ngồi trên đầu gối; mẹ kia thương yêu nâng niu con nó thể nào. thì Tao cũng ủi an nâng niu chúng bay như vậy.* (1)

Như mẹ thế gian bỡi có lòng thương con, nên hằng bồng bế con trên tay, nâng niu vuốt ve trên đầu gối, vậy những linh

(1) Ad ubera portabimini, et super genua blandientur vobis. Quomodo si cui mater blandiatur, ita ego consolabor vos. *(Is. LXVI, 12-13).*

hồn nào đã phú dâng trót mình cho Đ. C. T. cùng hết lòng cậy trông Người trong mọi sự, thì Người cũng tỏ hết lòng thương yêu nâng niu nó như làm vậy. Ớ con, con hãy tin thật rằng: dầu cha mẹ anh em con, dầu bạn hữu nghĩa thiết cùng con, thì không có người nào thương con được bằng Đ. C. T. yêu dấu con đâu ; *Ơn Chúa là của rất châu báu, làm cho chúng tôi là loài thọ sinh hèn hạ, là tôi tá nghèo nàn, mà đặng nên thiết nghĩa cùng chính Đấng tạo hoá càn khôn.* (1) Vì Đ. C. T. muốn cho ta đặng lòng vững

(1) Infinitus enim thesaurus est hominibus, quo qui usi sunt participes facti sunt amicitiæ Dei *(Sap VII-14)*

vàng dạn dĩ mà tin cậy Người ; *thì Người đã hạ mình xuống ra như không.* (1)

Người đã hạ mình xuống làm người hèn hạ như ta, cho đặng ở giữa chúng ta, mà nói khó cùng ta như bạn hữu nghĩa thiết, ấy là Đ. C. T. *Ngôi thứ Hai đã xuống thế làm người và ở cùng chúng tôi.* (2)

Người hạ mình xuống cho đến đỗi sinh nên tiểu nhi hèn mạt, bần tiện khó khăn; sau hết lại cam lòng chịu án tử hình đóng đinh trên cây thánh giá trước mặt thiên hạ; sau nữa Người còn hạ mình xuống cho

(1) Semetipsum exinanivit *(Phili. 2. 7.)*

(2) ...et cum hominibus conversatus est *(Bar. III-38)*

đến đỗi ẩn mình trong hình bánh nhỏ mọn cho được ở cùng chúng tôi, và kết hiệp làm một cùng chúng tôi nữa, như lời Người đã phán rằng : *Ai ăn mình Tao và uống máu Tao, thì nó sẽ ở trong Tao và Tao ở trong nó* : (1) Tắt một lời rằng: Đ.C.T. thương yêu con cho đến đỗi xem ra Đ. C. T. chỉ tận tâm chuyên chủ nguyên việc thương yêu *một mình con* mà thôi. Vậy thì con cũng phải hết lòng kính mến *một mình Người*, đừng để lòng yêu chuộng người nầy vật khác nữa, một để lòng con cho Chúa mà thôi, thì con

(1) Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet et ego in illo, *(Joann. VI-57.)*

mới nói được rằng : *Đấng yêu dấu tôi là của tôi, thì tôi cũng là của riêng Người mà chớ.* (1) Chúa tôi đã ban trót mình Người cho tôi, thì tôi cũng dâng trót mình tôi cho Người ; Người đã khấng chọn tôi làm bạn yêu dấu Người, thì tôi cũng chọn một mình Người làm Đấng lòng tôi tríu mến hơn hết mọi người thảy thảy : *Đấng tôi yêu dấu tôi đã kén chọn trong muôn vàn người thiên hạ.* (2)

Con hãy năng than thở cùng Chúa rằng: Lạy Chúa, nhơn sao Chúa thương yêu tôi

(1) Dilectus meus mihi et ego illi *(Cant. II-16)*

(2) Dilectus meus ...electus ex millibus *(Cant. V-10)*

dường ấy, nào Chúa có thấy chút gì lành trong tôi sao? Chúa đã quên những đều sỉ nhục tôi đã làm cho Chúa sao? Ôi! Chúa thương yêu tôi là dường nào, Chúa đã chẳng phạt tôi sa hỏa ngục vô cùng, mà lại còn xuống muôn vàn ơn lành cho tôi nữa; vậy tôi còn để lòng mà mến thương ai? từ rày tôi quyết định chỉ mến yêu một mình Chúa là sự tốt lành tôi, cùng là mọi sự lòng tôi yêu chuộng mà thôi. Ôi! Chúa tôi là Đấng rất đáng yêu mến vô cùng! Bây giờ tôi lo buồn ăn năn trách mình tôi, vì bấy lâu nay nhiều lần tôi đã cả lòng vô phép bất nghĩa cùng Chúa tôi,

là Đấng rất đáng mến yêu vô cùng dường ấy. Song tôi cậy lòng nhơn từ Chúa thứ tha tội lỗi cho tôi, vì Chúa chẳng hề từ bỏ kẻ khiêm nhượng ăn năn đau đớn, như lời thánh Đavid rằng: *Lòng ăn năn khiêm nhượng Chúa chẳng từ bỏ.* (1)

Vậy từ nầy cho đến trọn đời tôi, tôi chỉ ước trông một mình Chúa mà thôi; lạy Chúa, nào tôi trông cậy sự gì trên trời, tôi ước ao sự gì dưới đất nầy, chớ thì chẳng phải là tôi trông mong mơ ước một mình Chúa mà thôi sao? *Vì Chúa là hết mọi sự*

(1) Cor contritum et humiliatum, Deus, non despicies. (*Ps. 50. 19.*)

lòng tôi, cùng là gia tài cơ nghiệp tôi đời đời. (1)

Từ bây giờ cho đến trọn đời tôi, xin một mình Chúa làm chủ lòng tôi cùng ý muốn tôi mà thôi, vì Chúa là sự tốt lành độc nhứt của tôi, là Thiên đàng cho tôi, là Đấng tôi phải trông cậy và mến yêu hết lòng ; tắt một lời : *Chúa là Chúa lòng tôi, là gia nghiệp tôi đời đời.* (2)

Cho con đặng bền lòng trông cậy Chúa hơn nữa, thì hãy năng nhớ cách thế Ngươi đã ở cùng con cách rất thương yêu,

(1) Quid mihi est in cœlo? et a te quid volui super terram ?... Deus cordis mei, et pars mea Deus in æternum.

(2) Deus cordis mei et pars mea, Deus, in æternum. (*Ps.* 72. 25. 26.)

và những phương thế Người đã dùng mà cứu con cho khỏi vòng tội lỗi, cùng làm cho con đặng dứt lòng dính bén sự thế gian, mà đem con vào sự yêu mến cực thánh Người.

Vậy bây giờ việc con phải lo hết lòng hết sức con, là phải tận tâm trông cậy Chúa và quyết lòng kính mến Người, cùng ra sức lo đẹp lòng Người mọi đàng.

Chúa đã tỏ lòng thương xót, mà thứ tha tội lỗi con, ấy là dấu thật Người có lòng thương yêu con. Kìa có nhiều linh hồn dầu thật lòng mến Chúa và Chúa cũng thương yêu các linh hồn ấy lắm, nhưng các linh

hồn ấy vì chưa hết lòng trông cậy Chúa trong mọi sự cho hẳn, nên Người cũng chưa được thỏa lòng ước ao cho trọn. Vì vậy con muốn làm cho Trái Tim Chúa đầy sự thương yêu, đặng vui mừng cho trọn, thì từ nầy con phải lấy việc làm, mà chứng tỏ con thật hết lòng tin cậy và kính mến Người. Trong Thánh kinh chép rằng : *Tao đã viết tên mầy vào bàn tay tao, các vách tường mầy ở trước mặt tao luôn.* (1)

Ấy là lời Đ. C. T.. phán dạy mà an ủi linh hồn Người yêu dấu. Ớ con, sao con còn sợ hãi

(1) Ecce in manibus meis descripsi te ; muri tui coram oculis meis semper. *(Is. XLIX-16)*

nỗi gì? sao còn bán tín bán nghi làm vậy? Cha đã biên tên con vào giữa bàn tay Cha, cho đặng hằng xem thấy sự thanh nhàn con luôn, mà lo liệu cho con. Nếu con còn sợ hãi cách nào, thì đó là chước kẻ nghịch thù cùng con, muốn nhiễu hại con mà thôi. Con hãy tin thật: con mắt Cha hằng nhìn xem con luôn chẳng rời giây phút, cùng hằng binh vực con chẳng quèn bao giờ. Xưa vua thánh Đavid biết mình được Chúa che chở phù trì thể ấy, thì vui mừng hớn hở, mà than thở rằng: *Lạy Chúa lòng lành, Chúa là thuẫn đỡ lấy tôi.* (1)

(1) Domine, ut scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti nos. *(Ps 5. 13.)*

Vậy con cũng hãy nguyện xin cùng Chúa rằng: Lạy Chúa, nếu Chúa dùng lòng lân mẫn cùng sự thương yêu Chúa làm thuẫn đỡ che lấy chúng tôi tư bề, thì nào còn ai làm hại chúng tôi được nữa ? Nhứt là con hãy năng suy những ơn rất trọng Đ. C. Cha đã ban cho con, khi Ngôi thứ Hai xuống thế làm người, ngõ con càng thêm lòng trông cậy Người.

Ông thánh Gioan dạy rằng: *Đ. C. T. đã thương yêu thế gian cho đến đỗi ban Con một Người cho thế gian* (1).

(1) Sic Deus dilexit mundum ut Filium suum unigenitum daret. *(J. 3. 16.)*

Ông thánh Phaolồ dạy rõ hơn nữa mà rằng: Đ. C Cha đã khấng ban Con một Người cho chúng ta, thì có lẽ nào mà sợ Người còn từ chối sự gì cùng ta nữa sao? vì *Người đà ban Con một Người cho ta, ắt là Người cũng ban mọi ơn khác cho ta làm một cùng Con rất yêu dấu Người mà chớ* (1).

Chúa có lòng lành thương yêu người ta cho đến đỗi ưng ngự giữa lòng ta, như ngự trên Thiên đàng vậy.

Đức Chúa Trời thương con, thì con phải kính mến Người; Người lấy sự ở cùng con làm

(1) Pro nobis omnibus tradidit illum, quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit *(Rom. VIII. 32.)*

thỏa thích, thì con cũng phải lấy sự ở cùng Người làm vui sướng cho con (1).

Nếu con trông cậy đời sau sẽ được hưởng phước thanh nhàn cùng Đấng nào, thì đời nầy, ngày bây giờ, con phải mộ mến sự nói khó âm thầm thiết tha cùng Đấng ấy, và lấy làm êm ái dịu dàng vui sướng hơn hết mọi sự mới phải.

Vậy thì con hãy tập cho quen chỉ một mình con nói khó cùng một mình Chúa, và tỏ hết lòng mến yêu tin cậy Người, như hai bạn hữu rất tâm phúc thiết nghĩa ở cùng nhau vậy.

(1) Deliciæ meæ esse cum filiis hominum.

ĐOẠN II.

Nói khó cùng Chúa là đều rất dễ và êm ái dịu dàng là dường nào.

Trước nầy đã nói tỏ rằng: Nếu ta vì khiếm khuyết lòng trông cậy Chúa, nên lấy sự ở trước mặt Người làm hổ thẹn, nhút nhát sợ hãi, tựa hồ đầy tớ đứng trước mặt chủ, thì đã là đều lầm lắm, phương chi là; nếu ta lấy sự nói khó cùng Chúa làm đều cực khổ, buồn sầu, chán ngán, thì ta càng lầm lỡ hơn nữa bội phần.

Vậy ta chớ khá tưởng lầm như thế, hãy nghe lời vua Salomon dạy rằng : *Nói khó cùng*

Chúa là đều rất dịu ngọt và ở cùng Người chẳng hay nhàm lờn bao giờ. (1)

Nếu con chưa tin thật sự ấy, thì hãy hỏi các linh hồn có lòng kính mến Chúa thật, ắt là các linh hồn ấy sẽ trả lời cùng con rằng: Trong các cơn gian nan mình phải chịu khi còn sống, chẳng thấy sự gì có sức an ủi được mình, duy chỉ có sự nói khó cách âm thầm thiết nghĩa cùng Chúa mà thôi, mà sự nói khó cùng Chúa làm vậy, chẳng những an ủi mình, lại làm cho mình được vui vẻ khoái lạc nữa.

(1) Non enim habet amaritudinem conversatio illius nec taedium convictus illius. *(Sap. VIII-16.)*

Song con phải biết đều nầy, là cho được nói khó cùng Chúa làm vậy, thì chẳng cần phải *bỏ hết việc bổn phận con*, hay là *bỏ những lúc nghỉ ngơi giải trí*, thì mới nói khó cùng Chúa được đâu, con chỉ phải giữ một sự nầy mà thôi, là trong những lúc con làm việc, hoặc trong giờ nghỉ, con quen xử trí cùng những kẻ thiết nghĩa với con thể nào, thì con cũng phải ở với Đức Chúa Trời như vậy, ấy là nói khó cùng Người. Đ C T ở gần con luôn, lại ở trong mình con nữa, như thánh Phaolồ rằng : *Chúng tôi sống trong Đ. C. T., máy động trong Đ. C. T. và ở trong Đ. C. T.* (1)

(1) In ipso vivimus et movemur et sumus. *(Act. XVII-28.)*

Bỡi đó cho nên con muốn nói khó cùng Người khi nào, thì gặp Người khi ấy, chẳng cần phải đợi chờ Người đâu nữa ; Người ước ao con tỏ hết lòng trông cậy mà ở cùng Người. Con hãy nói khó cùng Người về *các việc con làm, các đều con nghĩ tưởng, về những cơn gian nan con mắc phải*, cùng *về những đều làm cho con sợ hãi*, tắt một lời rằng : con hãy tỏ ra cho Đ. C. T. mọi sự thuộc về con ; mà đang khi ấy con phải có lòng thật thà và trông cậy Người cho trọn

Con phải nhớ rằng : linh hồn nào chẳng nói khó cùng Chúa, thì thường Người cũng không

nói khó cùng linh hồn thể ấy; nhơn vì lẽ ấy, nếu ta chẳng tập cho quen nói khó cùng Chúa, đến lúc Chúa có nói khó cùng ta, thì ta cũng khó nghe đặng tiếng Người phán dạy. Trong sách Ca Vịnh có lời Đ. C. T. phàn nàn về những linh hồn thể ấy rằng : *Em ta còn nhỏ bé quá, ta biết phải làm thể nào cho em ta, trong ngày ta nói khó cùng nó.* (1) Nghĩa là em ta còn nhỏ yếu trong sự kính mến, nếu nó chẳng hiểu lời ta, thì ta biết phải làm thể nào mà nói khó cùng nhau được.

(1) Soror nostra parva ...quid faciemus sorori nostræ in die quando alloquenda est. *(Cant. VIII. 8.)*

Đ. C. T. muốn để kẻ khinh dể ơn Người phải đem lòng sợ hãi kinh khủng cùng biết hối cải ăn năn, cũng như ông chủ kia nghiêm nhặt thẳng phép vuối đầy tớ bất lương, để nó biết lỗi mà sửa mình vậy. Song những kẻ có lòng kính mến Người, thì Người ước ao cho những kẻ ấy ở cùng Người, như bạn hữu thiết cốt ở cùng nhau vậy ; Người muốn cho những kẻ ấy lấy lòng dạn dĩ nghĩa thiết mà năng nói khó cùng Người.

Thật con phải kính sợ Đ C T trên hết mọi sự, song vì Người đã dủ lòng thương, mà cho biết Người ở trước mặt con luôn,

và đợi con nói khó cùng Người như bạn nghĩa thiết, thì con hãy có lòng trông cậy Người, mở lòng con cho Người; vua Salomon dạy rằng: *Kẻ nào ước ao gặp Chúa, thì Người đã đón nó trước mà tỏ mình ra cho nó* (1)

Đ. C. T. chẳng đợi con đến cùng Người trước, con vừa động lòng ước ao kính mến Người, thì Người đã đón con trước và tỏ mình ra cùng con, Người ban xuống cho con nhiều ơn rất qui trọng, và những vị thuốc rất linh nghiệm, cho đặng chữa đã mọi tật trong linh hồn

(1) Præoccupat qui se concupiscunt ut se illis prior ostendat. *(Sap. VI. 14.)*

con nữa. Con kêu đến Chúa một tiếng mà thôi, tức thì con liền hiểu biết Người ở gần con, nghe lời con cầu nguyện và rất sẵn lòng an ủi con, *vì Người hằng lắng tai nghe con cầu nguyện.* (1)

Đ. C. T. là Đấng vô lượng vô biên, ở khắp mọi nơi, song chính toà Chúa ngự cách riêng, thì có hai chốn, một là Thiên đàng, là tòa Chúa ngự hiển vang sáng láng, làm cho các thần thánh đặng vinh hiển thanh nhàn, hai là thế gian nầy, thì Chúa ngự trong lòng kẻ khiêm nhượng và kính mến Người,

(1) Et aures ejus in preces eorum. *(Ps. 33. 16.)*

cho nên tiên tri Isaia nói rằng: *Chúa ngự trên chốn thánh và cũng ở cùng kẻ có lòng khiêm nhượng ăn năn...* (1)

Bỡi đó cho nên, dầu Đ. C. T. hằng ngự trên các tầng trời, song Người cũng chẳng nệ hạ mình xuống nói khó cùng các đầy tớ trung tín Người đang ẩn mình dưới hang tối tăm hay là trong phòng chật hẹp, mà an ủi các kẻ ấy; vã một lời Chúa an ủi như vậy làm cho các đấng ấy đặng vui mừng khoái lạc hơn mọi sự vui sướng thế gian bội phần; song kẻ nào đã được nếm thử sự vui vẻ thiêng liêng

(1) In sancto habitans et cum contrito et humili spiritu.. *(Is. LVII, 15.)*

ấy, thì mới sinh lòng ao ước, vì *vô tri bất mộ*, nên thánh Đavĭd khuyên ta rằng: *Bay hãy nếm thử mà xem, thì biết Chúa ngọt ngào là dường nào.* (1)

Bạn hữu thế gian, lúc gặp nhau, thì tỏ hết tình ân yếm chuyện vãn thỏa lòng, nhưng rồi ra có lúc phải li biệt, song phần Đ. C. T. và con, thì khác xa lắm, vì nếu con muốn nói khó cùng Chúa luôn, thì Người chẳng hề lìa bỏ con đâu, dầu khi con ngủ, thì Người cũng ở với con, ở trong mình con, hằng tỉnh thức mà binh vực con, cho nên con đặng *nghỉ*

(1) Gustate et videte, quoniam suavis est Dominus. *(Ps. 33. 9.)*

ngơi bằng an, và giấc ngủ con sẽ nên êm ái ngọt ngào cho con, vì có Chúa ở gần bên con luôn (1). Cho nên con *sẽ nghỉ ngơi làm một cùng Người và lòng trí con sẽ thầm thĩ nói khó cùng Người* (2).

Đang lúc con ngủ, thì Đ C Trời chẳng lìa khỏi đầu giường con, Người ở lại một bên con, mà chăm chỉ về con chẳng hở lúc nào ; Người ở cùng con mà chờ đợi ban đêm lúc nào con thức dậy, thì ban ơn soi sáng, giục con nói khó cùng Người, và

(1) Quiesces et suavis erit sommus tuus... Dominus enim erit in latere tuo. *(Prov. III. 24-26).*

(2) Conquiescam cum illa. . . et erit allocutio cogitationis. . . *(Sap. VIII. 9-16).*

trong lúc ấy con than thở lời nào cùng Người, hay là con đọc kinh gì, như kinh *kính mến*, kinh *dâng mình*, hoặc kinh *cám ơn* v v. . . thì Người nhạm lời con, như thế, thì dầu trong giấc con ngủ, Chúa cũng nói khó cùng con thiết tha êm ái, như khi con thức vậy. Lại đang khi con ngủ, Chúa cũng dạy dỗ con đều nầy sự nọ, để khi con vừa thức dậy, thì liền biết phải làm thể nào cho đặng vâng theo thánh ý Người cho trọn, như lời Người phán trong Sấm truyền củ rằng; *Tao dùng chiêm bao mà dạy dỗ nó* (1). . .

(1) Per somnium loquar ad illum. *(Num. XII. 6.)*

Sớm mai vừa ban thái tảo Đ. C. T. cũng vẫn ở cùng con, cho được nghe con than thở cùng Người một đôi lời, tỏ lòng mến yêu tin cậy. Chúa ở cùng con cho được nhậm lấy các ý tưởng đầu hết con định trong cả ngày, cùng sự con hứa sẽ làm mọi việc cho đẹp lòng Người, lại các sự khốn khó con dốc lòng chịu vì sự mến Người và chọ danh Người được cả sáng, hết thảy Người đều chịu lấy bỡi lòng thương con.

Vậy ở con, Đ. C. T. đã chẳng nệ ở cùng con từ sớm mai cho đến tối ngày, nên chi hễ con vừa thức dậy, thì phải trở mặt bên Chúa tức thì, và giục lòng

con kính mến Người hết lòng hết sức ; mà con hãy vui mừng, vì trước kia tại tội lỗi con nên Người ở xa cách biệt con, song rày Người ở gần con, thương yêu con và ước ao cho con kính mến Người ; vậy con hãy giữ cho trọn điều răn kính mến rằng: *Con phải kính mến Đ. C. T. cho hết lòng* (1).

(1) Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo. . . *(Deut. VI. 5.)*

ĐOẠN III.

Ta phải nói khó cùng Đ. C. T. về sự gì — khi nào — và thể nào

Ớ con, sự nhớ đến Đ. C. T. ở trước mặt ta luôn là đều ngon ngọt cho ta mọi đàng. song phần đông hơn trong loài người ta, chẳng hề nhớ đến sự ấy : vậy tạ khuyên con hãy nhớ *Đ. C. T. ở trước mặt con luôn*, con hãy làm hết sức cho được năng nói khó cùng Người. Đ. C T. chẳng ở cùng con như những kẻ chức cao quyền trọng thế gian, Người chẳng lấy sự nói khó cùng con làm nhàm lờn, rờn tai, khó chịu chút nào ; vậy con chớ sợ làm chi ; mà

lại nếu con có lòng yêu mến Đ. C. T. thật, thì con sẽ có chuyện mà tâu đối cùng Người luôn. Hễ con có sự gì, thì hãy tỏ hết mọi sự cùng Người : về *chính mình con* cùng về *hết mọi sự thuộc về con*, như con nói cùng bạn hữu rất chí thiết với con vậy.

Vua Chúa thế gian ỷ vị chức cao quyền trọng, nên chỉ ngự toà cao, nghe các quan văn võ đại thần, tấu trình về những việc đại sự quan hệ triều đình, hoặc ngự ra ban truyện với những bậc hào cường cự phú, cùng những vị anh tài tước phẩm mà thôi, song Đ. C. T. chẳng ở với con như vậy đâu,

Người là Chúa ta, là Cha chung, vui lòng tiếp rước mọi kẻ mọi bậc chạy đến cùng Người, bằng lòng nghe mọi đều ta muốn thưa cùng Người, bất luận việc trọng việc hèn, dầu việc tầm thường chẳng quan hệ bao nhiêu, Người cũng vui lòng nói khó cùng ta. Người có lòng thương yêu con lại hằng lo lắng về con, dường như trí lòng Người chỉ tưởng nhớ đến một mình con mà thôi ; Người có lòng lo lắng cho con trong mọi sự, đến đỗi ra như Người dùng hết mọi quyền phép mà lo cho một mình con: Người dùng quyền mà gìn giữ cả thế gian và gìn giữ một mình con, Người

dùng hết mọi phép tắc vô cùng Người, mà che chở con, cùng lấy hết lòng lành và sự thương yêu của Người mà yêu mến một mình con, lại dùng hết mọi cách thế mà giục lòng con trông cậy cùng kính mến Người.

Vậy con hãy lấy lòng thật thà mà tỏ mọi sự trong lòng con cho Người, và xin Người khấng dìu dắc con trong mọi việc con làm, mọi đều con suy tưởng cùng mọi sự con ước ao thảy đều hợp theo thánh ý Chúa và qui hướng về sự đẹp lòng Người mà thôi, như lời Thánh kinh rằng: *Con hãy tỏ các đàng nẻo con cho Chúa.* (1) Lại lời ông

(1) Revela Domino viam tuam. *(Ps. 36. 5.)*

Tôbia dạy con người rằng : *Con hãy xin Chúa chỉ dẫn các đường lối con đi, và các sự con bàn luận phải ở nơi Chúa.* (1)

Con chớ nói rằng : Chúa xem thấy mọi sự tôi thiếu thốn, cùng thông hiểu mọi sự tường tận hơn tôi, thì cần gì mà tôi phải tỏ các sự của tôi cho Người.

Thật Đ. C. T. rõ biết mọi sự con thiếu thốn, song nếu con chẳng tỏ các sự ấy ra cùng Người, thì Người giả lờ như không biết vậy, con hãy nhớ truyện hai chị em ông Lazarô xưa, dầu Đ. C. G. đã biết Lazarô chết rồi, song Người làm như

(1) Et pete ab eo ut vias tuas dirigat et omnia consilia tua in ipso permaneant. (*Tob. IV. 20.*

không biết, cho đến khi hai chị em đem tin cho Người rằng: Lazarô chết rồi, thì bấy giờ Người mới đến an ủi và làm cho ông Lazarô sống lại.

ĐOẠN IV.

Khi bị cơn khốn khó ta phải nói khó cùng Đ C T thể nào.

Khi con bị cơn khốn khó, bịnh hoạn, tật nguyền, hoặc cơn cám dỗ, hay là phải sự dữ nào, tức thì con hãy xin Chúa giơ tay ra mà đỡ lấy con, con hãy tỏ cho Người sự khốn khó con đang mắc phải, mà xin cùng Người rằng: Lạy Chúa, xin Chúa hãy đoái xem sự thốn

thiếu ngặt nghèo tôi ; tức thì Người sẽ an ủi con, ít là Người sẽ ban sức mạnh cho con chịu khó bằng lòng, mà sự Người ban sức cho con chịu khó vui lòng, thì làm ích cho con hơn là cứu con cho khỏi sự dữ ấy tức thì.

Trong lúc ấy nếu trí khôn con phải buồn sầu áy náy, hoặc sợ hãi cách nào, thì con hãy tỏ các sự ấy ra cho Chúa, mà than thở cùng Người rằng : Lạy Chúa, tôi hết lòng trông cậy Chúa trong mọi sự, tôi xin dâng nỗi gian nan khốn khó nầy cho Chúa và xin vâng theo thánh ý Chúa mọi đàng, song xin Chúa thương xót tôi cùng, xin cứu lấy tôi cho khỏi sự khốn khó nầy, ít là thêm sức mạnh cho

tôi đặng chịu khó cho bằng lòng.

Khi ấy Đ. C. T. sẽ an ủi cùng thêm sức mạnh cho con, như lời Người đã phán hứa rằng: *Ớ những kẻ khó nhọc cùng gánh nặng, hết thảy thảy hãy đến cùng Tao. thì Tao sẽ bổ sức cho bay* (1). Khi gặp phải cơn gian nan khốn khó,mà con chạy đến cùng kẻ nghĩa thiết, xin kẻ ấy yên ủi con, thì Chúa chẳng có chấp chi, song Người muốn cho con chạy đến cùng Người và tin cậy Người hơn hết mọi bạn hữu thế gian. Ít là khi con đã chạy đến cùng kẻ nghĩa thiết, mà nó

(1) Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos. *(Matt. 11.28.)*

chẳng giải được cơn phiền não cho con vì nó cũng là loài thọ sinh như con, thì chúc ấy con hãy trở về cùng Đấng tạo hóa mọi loài mà kêu xin rằng: Lạy Chúa, *loài người chỉ có lời nói không mà thôi, chẳng có sức gì an ủi được tôi* (1). Cho nên tôi chẳng còn muốn cậy nhờ lời an ủi chúng nó nữa; Chúa là chính Đấng tôi phải cậy trông và kính mến, tôi chỉ trông cậy một mình Chúa sẽ an ủi tôi mà thôi; mà bây giờ tôi ước ao sự an ủi nầy hơn cả, là làm sự đẹp lòng Chúa, vâng thánh ý Chúa: tôi sẵn lòng chịu sự khốn khó nầy trọn đời tôi

(1) Verbosi *(sunt)* amici mei. *(Job. XVI. 21).*

và cho đến đời đời chẳng cùng, cho được vâng theo ý Chúa, song lạy Chúa là Chúa Trời tôi, xin giúp tôi cùng.

Con cũng nên than thở cùng Chúa đôi lời dịu dàng rằng : *Lạy Chúa, nhơn sao Chúa xa cách tôi làm vậy ?* (1) Lạy Chúa, Chúa biết tôi kính mến Chúa, và tôi chỉ ước ao một sự kính mến Chúa mà thôi, nhơn sao Chúa xa cách tôi làm vậy ? xin Chúa đoái thương chớ từ bỏ tôi, xin cứu lấy tôi cùng. Nếu con kêu van than thở làm vậy, mà cơn khốn khó chưa qua khỏi, lại thêm làm cho con sầu khổ đắng cay, thì con hãy hiệp

(1) Ut quid, Domine, recessisti longe !

một ý cùng Đ. C. G. đương cơn hấp hối trên cây thánh giá xưa; mà nguyện xin cùng Đ. C. Cha rằng: *Lạy Chúa tôi, nhơn sao Chúa tôi bỏ tôi làm vậy?* (1) Song con hãy nhớ, bỡi vì con đã cả lòng phạm tội mất lòng Chúa, thì chẳng đáng Chúa đoái thương; nhưng con chớ khá ngã lòng, một phải hạ mình xuống hơn nữa, mà chịu tay Chúa sửa phạt cho vui lòng, cùng tin thật mọi sự Chúa làm, hoặc Chúa để cho con chịu, thì đều có ý làm ích cho con cả, nên con hãy giục lòng tin cậy Chúa luôn. *Mọi sự đều giúp ta*

(1) Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me ?

nên việc lành. (1) Con càng thấy trong mình con bối rối, thì càng ở cho vững vàng kiên chí, mà nguyện xin cùng Chúa rằng : *Chúa là sự sáng soi cho tôi, cùng là Đấng cứu tôi cho đặng rỗi, thì tôi chẳng còn sợ đi gì nữa, tôi hết lòng trông cậy Chúa tôi.* (2)

Lạy Chúa, tôi trông cậy Chúa, xin Chúa chớ bỏ tôi kẻo tôi phải hư mất đời đời. (3) Ḍoạn con hãy ở yên lòng yên trí, cứ một lòng trông cậy Chúa luôn ; *vì*

(1) Omnia cooperantur in bonum. *(Rom. VIII-28.)*

(2) Dominus illuminatio mea et salus mea, quem timebo ? *(Ps. 26. 1.)*

(3) In te, Domine, speravi, non confundar in æternum. *(Ps. 30, 1.)*

chẳng có ai trông cậy Chúa mà phải hổ thẹn bao giờ... (1)

Ớ con, con biết thật Đ. C. T. thương yêu con quá hơn con thương mến con muôn phần, thế thì con còn sợ hãi gì nữa ; cứ bền lòng trông cậy, năng đọc lời vua thánh Đavid rằng : *Chúa lo lắng về tôi.* (2) Lạy Chúa, Chúa hằng lo lắng cho tôi, tôi xin phủ thác mình tôi trong tay Chúa, tôi chỉ lo một sự nầy mà thôi là kính mến Chúa, và đẹp lòng Chúa, nầy tôi sẵn lòng làm mọi đều Chúa phán dạy ; vì chẳng những Chúa muốn sự lành cho tôi, mà lại Chúa hằng

(1) Nullus speravit in Domino et confusus est *(Eccli. II, 11.)*

(2) Dominus sollicitus est meì. *(Ps. 39. 18.)*

xem sóc gìn giữ tôi như cha nhơn lành lo cho con cái nữa ; vậy tôi phú thác việc phần rỗi tôi trong tay Chúa ; tôi sẽ nghỉ ngơi bằng yên trong Chúa trọn đời tôi, vì Chúa muốn cho tôi phú thác mọi sự mặc thánh ý Chúa, như lời vua thánh Đavid dạy rằng : *Tôi sẽ nghỉ ngơi bằng an trong Chúa, vì Chúa đã đặt tôi trong sự cậy trông Chúa cách lạ lùng.* (1) *Con hãy trông cậy Đ. C. T. cho xứng đáng với lòng lành Người thương mến con.* (2) Đấng khôn ngoan vô cùng phán dạy lời ấy, có ý

(1) In pace in idipsum dormiam et requiescam ; quoniam tu, Domine singulariter in spe constituisti me. *(Ps. 4. 9-10.)*

(2) Sentite de Domino in bonitate. *(Sap. I. 1.)*

khuyên con trông cậy Đ. C. T. hơn sợ phép công bình Người, *vì Chúa hằng có lòng lành hay dung thứ, hơn cứ lẽ công bình mà đoán phạt.* (1) Nhơn vì sự ấy ông thánh Phêrô khuyên dạy ta rằng: Khi ta mắc phải sự gì khốn khó phần hồn hay là phần xác, *thì ta phải phú thác mọi sự để mặc lòng lành Đ. C. T. định liệu cho ta, vì Người hằng tận tâm tất lực lo cho ta đặng rồi. Anh em hãy phú thác mọi sự mình lo lắng cho Chúa, vì Người hằng coi sóc gìn giữ anh em;* (2)

(1) Superexaltat autem misedicordia judicium. *(Jac. II, 13.)*

(2) Omnem sollicitudinem vestram projicientes in eum, quoniam ipsi cura est de vobis. *(Petr. V, 7.)*

bỡi đó cho nên vua thánh Đa-vid gọi Đ C T *là Đấng hay làm ơn cứu chữa*, đó là tên rất tốt rất trọng, cùng rất thậm phải mọi đàng. (1) Ông thánh Bellarmino cắt nghĩa rằng : Lời ấy chỉ, tư chất riêng Đ C T là chẳng hay đoán phạt, chỉ một lòng cứu vớt làm ơn cho mọi người mà thôi.

Dầu mà Người thạnh nộ ngăm đe những kẻ khinh mạn Người, song những kẻ có lòng kính sợ Người, thì Người thương yêu tha thứ, như lời Đức Mẹ hát mừng trong kinh Ca Vịnh rằng:

(1) Deus noster, Deus salvos faciendi. *(Ps. 67. 21.)*

Chúa thương xót những kẻ kính sợ Người. (1)

Ớ linh hồn có lòng sốt sắng ta trưng ra những lời Chúa đã phán dạy trong sách thánh, hầu làm ích cho con : vậy khi nào con phải *áy náy âu lo về phần rỗi con*, không biết đời sau Chúa sẽ đoán định về số phận con thể nào, thì con hãy nhớ những lời Chúa phán hứa ấy, mà an ủi lòng trí con ; phần Chúa : thì sẵn lòng cứu con cho đặng rỗi chẳng bỏ con bao giờ, còn phần con : phải quyết lòng làm tôi Chúa, cùng kính mến Người cho trọn, thì lời Chúa đã phán hứa chẳng sai.

(1) Et misericordia ejus....timentibus eum. *(Magnificat)*

ĐOẠN V.

Trong lúc thạnh sự, ta phải nói khó cùng Chúa thể nào.

Khi được tin gì vui mừng vừa ý, con đừng bắt chước những linh hồn bội bạc thất tín, khi mắc phải cơn gian nan khốn khó, thì nó chạy đến cùng Đức Chúa Trời, song khi được hạnh phước như ý, thì chúng nó bỏ quên Chúa, vậy con đừng ở bội nghĩa cùng Người như thế ; con hãy giữ lòng trung hậu cùng Người, như bạn hữu thiết cốt cùng con ; khi con được sự may mắn, thì Chúa cũng vui mừng cùng con, cho nên con hãy thông sự vui mừng

con cho Người tức thì, mà ngợi khen, cám tạ cùng tin thật mọi sự đều nhờ lòng lành Đ. C. T. ban cho con mà chớ; Chúa thương con làm vậy là làm cho con mắc nợ cùng Người hơn nữa, cho nên con có vui mừng, thì hãy vui mừng vì mắc ơn Người mà thôi; vậy thì con phải dâng hết mọi sự vui mừng con cùng mọi sự an ủi con cho Chúa, và hiệp một ý với tiên tri Habacuc và vua thánh Đavid mà hát mừng ngợi khen Đ. C. T. rằng: *Tôi vui mầng khoái lạc trong Đ C T là Đấng cứu chuộc tội; tôi hát mầng ngợi khen Chúa vì đã*

ban mọi ơn lành cho tôi. (1) Lạy Đ. C. G. là Chúa tôi, dầu tôi là kẻ tội lỗi, chẳng đáng Chúa thương xem cùng ban ơn lành xuống cho tôi, một đáng chịu tay công bình Chúa đoán phạt mà thôi ; song Chúa đã xuống muôn vàn ơn lành cho tôi dường ấy, thì tôi hết lòng ngợi khen cám tạ lòng lành Chúa đời đời chẳng cùng.

Con hãy mượn lời bạn thánh trong Sấm truyền cũ, mà thưa cùng Chúa rằng : *Ớ Đấng lòng tôi kính mến, nầy những hoa*

(1) Exsultabo in Deo Jesu meo *(Hab. III-18.)* ...Cantabo Domino qui bona tribuit mihi ; *(Ps. 12-6.)*

quả cũ, mới, tôi đã để dành cho Người hết (1).

Lạy Chúa, tôi hết lòng cám đội ơn Chúa tôi, tôi hằng nhớ các ơn lành Chúa đã xuống cho tôi xưa nay, mà chúc tụng khong khen Chúa đời đời chẳng cùng.

Song nếu con có lòng kính mến Chúa thật, thì con hãy vui mừng vì danh Chúa được cả sáng, hơn là vì con được sự may mắn ; cũng như bạn hữu thật có lòng thương nhau; khi thấy kẻ mình yêu dấu được sự may thì vui lòng hơn chính mình được sự ấy. Vậy con hãy

(1) Omnia poma : nova et vetera, dilecte mi, servavi tibi. *(Cant. VII. 13.)*

vui mừng cùng kể mình con có phước thật, vì con biết Đ. C. T. là Chúa con thanh nhàn vinh hiển vô cùng. Con hãy năng than thở cùng Người rằng: Lạy Chúa, là Đấng lòng tôi kính mến trên hết mọi sự, tôi thấy Chúa tôi hằng được vinh phước vô lượng vô biên, thì tôi vui mừng hơn sự phước lộc riêng tôi, vì tôi kính mến Chúa hơn yêu mình tôi bội phần.

ĐOẠN VI.

Khi ta ngã phạm tội, ta phải nói khó cùng Đức Chúa Trời thể nào.

Khi sa ngã phạm tội, thì chớ khá hổ thẹn mà trốn lánh Đ. C. T. làm chi, một phải chạy đến cùng Đ. C. T. tức thì, sấp mình xuống dưới chơn Người, xin Người tha tội cho con ; làm như vậy là dấu tỏ con có lòng trông cậy Đ. C. T. và làm cho Trái Tim cực thánh Chúa được vui mừng lắm.

Con hãy tin thật Đ. C. T. hằng sẵn lòng dong thứ cho kẻ có tội, đến đỗi khi Người thấy chúng nó bỏ Người, đành mất ơn nghĩa cùng Người, phải ở

trong bóng tối tâm sự chết, lại liều mình hư mất linh hồn khốn nạn đời đời, thì Người thương tiếc chúng nó lắm, cho nên Người kêu gọi chúng nó trở lại cùng Người cách rất thương yêu chí thiết, mà rằng : *Ớ các con cháu Israël, sao bay muốn chết khốn nạn thể ấy ? bay hãy trở về cùng Tao, thì sẽ đặng sống vô cùng*. (1) Xưa Đ C T đã dùng miệng tiên tri Jacaria mà hứa, dầu có linh nào đã bỏ Người mặc lòng, nếu nó ăn năn trở lại phú thác mình trong tay Người thì Người sẽ chịu lấy nó. *Bay hãy trở lại cùng Tao, thì*

(1) Et quare moriemini domus Israël ? . . revertimini et vivite. *(Ez. XVIII. 31)* :

Tao cũng trở lại cùng chúng bay (1). — Ôi! chớ chi kẻ có tội được hiểu biết Đ. C. T. hẳng có lòng lành chờ đợi chúng nó trở lại mà tha tội cho chúng nó, thì phước cho chúng nó là dường nào!

Tiên tri Isaia nói rõ ràng rằng: Đ. C. T. chờ đợi bay trở lại mà thương xót bay. *(Is. XXX. 18)* Chớ chi kẻ có tội hiểu biết Đ C T chẳng muốn phạt chúng nó, một ước ao thấy chúng nó cải quá tự tân, trở lại thật lòng, để Người tỏ lòng thương xót ôm ấp nó vào lòng là thể nào! Đ. C. T. chẳng những lấy lời dịu ngọt, mà mời gọi kẻ có tội,

(1) Convertimini ad me et convertar ad vos.

Người lại thề nguyền cùng chúng nó rằng : *Tao là Chúa trời đất, là Đấng hằng sống vô cùng, Tao chẳng muốn kẻ dữ chết khốn nạn đâu, một ước ao cho nó trở lại bỏ đàng tội lỗi, mà đặng sống vô cùng.* (1) Đ. C. T. thật hết lòng ước ao cho kẻ có tội trở lại cùng Người, cho đến đỗi nguyền cùng chúng nó rằng : Ớ những kẻ có tội, bay hãy giục lòng ăn năn đau đớn vì đã làm mất lòng Tao, đoạn *bay hãy đến cùng Tao* ; nếu Tao chẳng giữ lời Tao đã phán hứa, mà tha thứ cho bay, *thì cho phép bay trách Tao thất*

(1) Vivo ego, dicit Dominus Deus, nolo mortem impii, sed ut convertatur impius a via sua et vivat. *(Ez. 33. 11.)*

tín, chẳng giữ lời Tao đã hứa cùng chúng bay. Song Tao chẳng làm như vậy đâu, chẳng những là Tao chẳng có lỗi lời Tao đã phán hứa cùng bay, mà lại *dầu tội lỗi đã làm cho lòng bay ra đỏ như hồng điều, ra đen như mực mặc lòng, thì Tao cũng sẽ làm cho lòng bay nên thanh bạch như tuyết.* (1) Sau hết Đ. C. T. còn phán rõ ràng hơn nữa rằng: bao giờ kẻ có tội trở lại ăn năn đau đớn vì đã làm mất lòng Tao, thì *Tao sẽ quên hết mọi đều gian tà nó đã làm, chẳng còn nhớ lại bao giờ nữa.* (2)

(1) Et venite et arguite me, dicit Dominus. si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabuntur... *(Is. I-18.)*

(2) Omnium iniquitatum ejus non recordabor. *(Ez. XVIII-22.)*

Khi con lầm lỡ mà sa ngã cách nào, thì con hãy giục lòng kính mến Chúa, trở mặt lại cùng Người tức thì, và thú sự lỗi con cùng Người, lại hết lòng trông cậy Người sẽ tha thứ cho, mà nguyện rằng: *Lạy Chúa, nầy kẻ Chúa yêu dấu phải bịnh.* (1) Lạy Chúa, nầy linh hồn Chúa thương phải liệt nặng, đầy những vít tích tội lỗi, *xin Chúa dũ lòng thương chữa nó cho đã.* (2) Xin Chúa hãy chữa lấy linh hồn tôi, vì tôi đã lỗi nghịch cùng Chúa. Chúa mỏi mệt bỡi tìm kiếm kẻ có tội có lòng

(1) Domine, ecce quem amas, infirmatur. *(Joan. XI. 3.)*

(2) Sana animam meam, quia peccavi tibi, *(Ps. 40. 5.)*

thống hối ăn năn; nầy là đứa tội lỗi đang tìm đến cùng Chúa, đang sấp mình dưới chơn Chúa. Ôi! tôi đã phạm tội làm mất lòng Chúa, bấy giờ tôi biết phải tính liệu làm sao? thật Chúa chẳng muốn cho tôi ngã lòng trông cậy; dầu tôi đã cả lòng phản nghịch Chúa, song Chúa cũng còn muốn ban ơn lành cho tôi, vậy tôi xin giữ một lòng kính mến Chúa; lạy Chúa, tôi kính mến Chúa hết lòng hết sức tôi.

Tôi lo buồn trách mình tôi, vì đã cả lòng vô phép bất nghĩa cùng Chúa, bây giờ tôi dốc lòng chừa cải; *Chúa là Đấng lòng lành hay thương vô cùng*: (1)

(1) Suavis et mitis et multæ misericordiæ.

xin Chúa tha tội cho tôi ; xin Chúa phán cùng tôi một lời như Chúa đã phán cùng bà Madalena xưa : *Ớ con, Cha tha tội con,* (1) thì tôi sẽ đặng vẹn sạch mọi tội lỗi, xin Chúa khấng ban sức mạnh cho tôi đặng giữ nghĩa cùng Chúa cho đến trọn đời.

Cho con khỏi ngã lòng trông cậy, thì con hãy ngửa mặt nhìn xem Đ. C. G. đã chịu đóng đinh trên cây Thánh giá, hãy dưng công nghiệp Đ C G cho Đ C Cha, và trông cậy Người sẽ tha tội cho con chẳng sai ; Đ C Cha vì muốn tha tội cho con, *nên đã chẳng tha cho Con một Người.* (2) Con hãy hết lòng

(1) Remittuntur tibi peccata tua.

(2) Proprio Filio suo non pepercit.

trông cậy mà xin cùng Đ C Cha rằng: *Xin Chúa hãy xem diện mạo cực thánh Chúa Kirixitô,* (1) là Con Chúa đã chịu chết cho tôi đặng sống, và xin vì lòng Chúa yêu dấu Đ. C. Con mà tha tội cho tôi.

Con hãy giữ cho cẩn thận lời các Đấng dẫn đàng nhơn đức khuyên con rằng: *khi con lầm lỗ cách nào*; thì *hãy chạy đến cùng Chúa tức thì*, dầu mà trong một ngày con sa ngã một trăm lần, thì con cũng cứ yên tâm mà chạy đến cùng Chúa, vì chưng nếu khi con sa ngã, mà sợ hãi ngã lòng rủn chi, chẳng chạy đến cùng Đ. C. T., thì đức cậy

(1) Respice in faciem Christi tui.

con sẽ kém sức, đức kính mến sẽ ra nguội lạnh, như vậy thì chẳng trông tấn tới trong đàng trọn lành đặng. Nhược bằng con chạy đến cùng Chúa tức thì, xin Người tha thứ tội lỗi cho con, và hứa cùng Người con sẽ cải quá tự tân, thì sự con sa ngã làm vậy giúp con tấn tới trong sự kính mến Chúa hơn. Xét như bạn hữu thế gian, cho dầu chí thiết mấy mặc lòng, cũng có khi lỡ mà mất lòng nhau, song nếu người đã lỡ, biết lỗi mình, tự hạ xin bạn tha thứ, thì sự nghĩa thiết lại nên thân ái bền chặt hơn trước, cũng một lẽ ấy, con phải ở cùng Đ. C. T. như vậy, nghĩa

là con phải biết mình sai lỗi, hạ mình xuống hối cải ăn năn, xin Chúa thứ tha. Như vậy thì làm cho giây kính mến Chúa càng bó buộc con làm một với Người cách bền chặt hơn nữa mà chớ.

ĐOẠN VII.

Trong cơn nghi nan bối rối ta phải nói khó cùng Chúa thể nào.

Khi con lâm cơn bối rối nghi nan, chẳng biết toan liệu làm sao, hoặc bối rối về việc riêng con hay là về anh em con, thì con hãy bắt chước những người nghĩa thiết thế gian, khi họ gặp cơn túng rối, thì quen bàn hỏi cùng nhau, vậy con cũng phải ở với Đ. C. T. như thế, là phải tỏ lòng trông cậy Người trong mọi sự, hãy bàn tính cùng Người, hãy xin Người soi sáng cho con đặng biết phải làm cách nào cho đẹp ý Chúa hơn. Con hãy bắt chước bà

Judith xưa mà cầu xin cùng Chúa rằng: *Xin Chúa ban cho miệng lưỡi tôi được biết lời nói cho nhằm và cho lòng tôi được sức mạnh mà làm trọn việc tôi đã nhứt định* (1).

Lạy Chúa, xin Chúa dạy tôi cho biết ý Chúa muốn cho tôi phải làm thể nào, hoặc phải trả lời làm sao cùng kẻ đã bàn hỏi cùng tôi; *Xin Chúa hãy phán dạy, nầy tôi tớ Chúa sẵn lòng vâng nghe lời Chúa.* (2)

(1) Da verbum in ore meo et in corde meo consilium corrobora *(Jud. IX. 18.)*

(2) Loquere, Domine, quia audit servus tuus. *(Reg. III. 10.)*

ĐOẠN VIII.

Ta phải nói khó cùng Chúa về anh em ta thể nào.

Con phải lấy lòng trông cậy mà phú dưng mọi sự trong tay Đ. C. T., chẳng những là sự thiếu thốn về phần riêng con, mà lại những sự túng ngặt kẻ khác, con cũng phải phú thác cho Chúa nữa. Nếu con có lòng thương yêu anh em cho đến đỗi quên ích lợi riêng mình, mà chỉ nói khó cùng Chúa về những sự làm sáng danh Cha cả và những sự khốn khó anh em phải chịu, thì sự ấy sẽ đẹp lòng Đ. C. T. lắm, nhứt là thương đến những kẻ khốn nạn

mắc phải cơn gian nan khốn khó, như gánh nặng đè trên mình, đang phải sầu não khóc than; lại những linh hồn trong ngục luyện hình, là những bạn hữu Chúa yêu dấu, đang mong mỏi ước ao hưởng phước thanh nhàn đời đời; và những kẻ khốn nạn mắc phải tội trọng mất ơn nghĩa cùng Chúa. Nhứt là con nói khó cùng Chúa về những kẻ khốn nạn mắc phải tội trọng, mà than thở cùng Người rằng: Lạy Chúa là Đấng rất đáng yêu mến, đáng cho mọi loài mọi vật trên trời dưới đất yêu mến kính chuộng trên hết mọi sự, nhơn sao Chúa để cho nhiều linh hồn đã được

đầy dẫy ơn lành Chúa ban, chẳng nhìn biết Chúa, chẳng muốn kính mến Chúa, lại nhiều kẻ khinh phiêu lịnh Chúa, mà chê bỏ Chúa làm vậy? Lạy Chúa là Đấng rất đáng yêu mến vô cùng, xin Chúa hãy làm cho thiên hạ đặng nhìn biết Chúa và kính mến Chúa, *xin Chúa hãy làm cho danh Chúa được cả sáng, cho nước Chúa trị đặng mở rộng khắp cả trần gian;* (1) xin Chúa hãy làm cho sự kính mến Chúa cai trị trong lòng mọi người.

Lạy Chúa, xin Chúa chớ từ bỏ tôi lìa khỏi Chúa, một dủ lòng thương mà nhậm lời tôi gắn vó nài xin cho những linh hồn ấy.

(1) Sanctificetur nomen tuum; adveniat regnum tuum.

ĐOẠN IX.

Ta phải có lòng ước ao mộ mến nước Thiên đàng là thể nào.

Các đấng nhơn đức thông thái luận rằng : Trong ngục luyện hình có thứ hình phạt riêng gọi là hình phạt tội ươn ải, Chúa để phạt các linh hồn khi còn sống chẳng hết lòng khao khát về nước Thiên đàng; mà các đấng ấy luận làm vậy là đều hiệp lẽ lắm : vì Thiên đàng là của rất trọng vọng châu báu trên hết mọi sự, Đ. C. G. đã chịu chết cho được sắm sẵn cho ta đặng lên, mà ta chẳng ước ao khao khát nước Thiên đàng hết lòng hết sức, ấy

là ta chẳng lấy nước thiên đàng làm quí trọng bao nhiêu mà chớ.

Vậy ớ linh hồn có lòng sốt sắng, con hãy năng giục lòng ngóng trông ái mộ phước thật trên trời ; con hãy than thở cùng Chúa rằng : Lạy Chúa, lòng con nóng nảy ước ao trông xem thấy mặt Chúa tỏ tường, hầu đặng kính mến Chúa cho phỉ lòng phỉ chí ; bao lâu con còn sống ở đời nầy, thì con kể như con khách đày khốn nạn mà thôi ; con hãy hết lòng ước ao trông mong lìa khỏi đời tạm nầy là nơi tội lỗi, là chốn hiểm nghèo, cho đặng lên nơi phước thật, là nơi con chắc sẽ đặng

kính mến Chúa hết lòng hết sức ; con hẫy năng than thở cùng Chúa rằng : Lạy Chúa, bao lâu con còn sống ở đời nầy, thì hằng phải cheo leo hiểm nghèo, phải lìa bỏ Chúa, và chẳng đặng yêu mến Chúa. Ôi ! bao giờ tôi đặng lìa bỏ thế gian nầy, là nơi tôi hằng phản nghịch cùng Chúa, mà về Thiên đàng cho đặng kính mến Chúa hết lòng hết sức tôi, và kết hiệp cùng Chúa tôi đời đời, chẳng còn sợ phải lìa bỏ Chúa nữa, thì phước cho tôi là dường nào!

Bà thánh Têrêxa trót đời người hằng than van mơ ước cho mau tới nước Thiên đàng, cho nên khi người nghe đồng

hồ đánh hiệu sang giờ, thì người vui mừng vì suy rằng: Ấy là đã qua thoát được một giờ hiểm nghèo, đáng lo sợ kẻo mất Chúa chăng ; nhơn vì sự ấy người hết lòng ước ao trông mong giờ chết, cho đặng xem thấy mặt Đ. C. T.; trót đời người ra như chết, vì lòng người hằng ước trông cho đặng chết, cho nên người làm một câu thơ về sự kính mến rằng:

Tôi chết vì chẳng đặng chết.

ĐOẠN X.

Đ. C. T. ban lời yên ủi cho linh hồn nói khó cùng Người là thể nào.

Tắt một lời rằng : Nếu con muốn đẹp lòng R. T. T. T. Chúa rất thương yêu con, thì con hãy ra sức năng nói khó cùng Người và nói khó cùng Người luôn, lại trông cậy Người cho trọn, như vậy thì chắc Đ. C. T. cũng đoái đến con, và nói khó cùng con nữa ; mà khi Đ. C. T. nói khó cùng con, thì Người chẳng dùng tiếng nói bề ngoài đâu, Người một phán dạy thầm thĩ trong lòng mà thôi, chúc ấy lòng con sẽ đặng hiểu biết lời Người phán dạy ; song cho con

đặng hiểu rõ lời Chúa phán bảo làm vậy, thì con phải *dứt tình yêu sự thế gian*, đừng còn dính bén gì cùng loài thọ sinh nữa, để cho nguyên mình con nói khó với một mình Chúa mà thôi; như lời tiên tri Osêa rằng: *Tao sẽ đem nó lên nơi vắng về cho được nói khó cùng nó* (1). Khi ấy Chúa mới khỉ sự nói khó cùng con, là sẽ soi sáng giục bảo con bề trong, sẽ làm cho con hiểu biết Người có lòng nhơn từ là dường nào; Người sẽ làm cho lòng con đặng nếm thử sự ngọt ngào thiêng liêng, sẽ cho con biết thật con

(1) Ducam eum in solitudinem et loquar ad cor ejus. *(Os. II. 14.)*

đã đặng thoát khỏi đàng nẽo tội lỗi, sẽ cho con đặng bằng yên trong linh hồn, sẽ giục lòng con trông cậy phước thanh nhàn vô cùng, sẽ làm cho con đặng phỉ dạ hân hoan, sẽ ban ơn thiêng liêng an ủi con, sau hết Chúa sẽ thương mến ấp yêu con một cách rất dấu yêu chí thiết.

Ấy là cách thế Chúa dùng mà nói khó cùng con; tắt một lời rằng: Chúa sẽ cho con nghe thấy những lời yêu dấu êm ái Người phán dạy con. Vậy những linh hồn đặng Chúa thương yêu, và chỉ kiếm tìm một mình Chúa mà thôi, thì hằng nghe hiểu lời Chúa phán dạy thể ấy luôn.

ĐOẠN XI.

Tóm lại những việc phải làm hằng ngày.

Trong đoạn sau hết nầy, ta muốn nói qua ít lời tóm lại các đều đã nói trong các đoạn trước, có ý vẻ ra cho con biết phải làm thể nào cho mọi việc hằng ngày đặng nên trọn lành theo ý Chúa

Vậy sớm mai, việc con phải làm trước hết là nhắc lòng trí con lên cùng Chúa, dưng hết mọi việc con sẽ làm, mọi sự con sẽ chịu cho Người, cùng xin Người xuống ơn phù hộ che chở con cả ngày. Đoạn thì đọc kinh mai, như đã chỉ trước nầy,

là kinh *Tin, Cậy, Kính mến, Cám ơn*, kinh *Cầu xin*, kinh *Dốc lòng*, cùng nhứt định sống ngày hôm ấy như ngày sau hết trong đời con vậy. Cha thánh Giuse khuyên bảo ta, mỗi buổi mai khi vừa thức dậy, thì giao kết cùng Chúa rằng : Hễ lần nào con làm dấu gì, hoặc để tay trên ngực, hoặc ngửa mặt xem trời, hoặc nhìn xem ảnh Chuộc tội, v. v. ấy là con có ý tỏ lòng kính mến Chúa, ước ao cho mọi người đều kính mến Chúa, cùng có ý dưng mình con và mọi việc con làm cho Chúa, khi đã làm bấy nhiêu sự ấy đoạn, thì con đi ẩn mình trong dấu thánh cạnh nương long Chúa, và núp

mình dưới áo Đ. Mẹ, xin Đ C Cha vì lòng yêu dấu Đ. C. G. và Đ. Mẹ, mà khấng gìn giữ che chở con trót cả ngày ấy; rồi con phải lo *nguyện gẫm* it là nửa giờ, trước khi tra tay làm mọi việc khác.

Con hãy năng gẫm về những sự thương khó Đ. C. G. đã chịu; vốn các linh hồn có lòng sốt sắng, thì ham thích suy gẫm về sự thương khó Đ. C. G. hơn, vì có sức đốt lòng các đứng ấy cháy lửa kính mến Chúa hơn các lẽ gẫm khác. Con muốn chóng nên trọn lành, thì hãy lấy ba việc lành nầy làm đầu trong sự nguyện gẫm, một là *phải có lòng tôn kính sự thương*

khó Đ. C. G cách riêng; hai là *mộ mến thờ lạy phép Mình Thánh Chúa*; ba là hết lòng *kính mến Rất Thánh Đức Mẹ*. Trong giờ gẫm con hãy năng *giục lòng ăn năn tội*, *giục lòng kính mến Chúa*, và năng *dưng mình lại cho Người*. Cha đáng kính Charles Caraffa, lập dòng Pieuse-Ouvriers, nói rằng: Trong giờ nguyện gẫm sớm mai, nếu *con đọc một kinh kính mến cho sốt sắng thật*, thì có sức giữ lấy linh hồn con đặng sốt sắng cả ngày.

Còn các việc lành khác con phải ra sức làm cho kỷ cang cẩn thận, như *xưng tội*, *rước lễ*, *đọc kinh officium*, v. v.

Khi *con làm việc phần xác* như học hành, hay là làm các việc theo bổn phận con, thì khi tra tay làm, hãy dưng việc ấy cho Đ. C. T. xin Người phù hộ cho con đặng làm theo ý Người mọi đàng.

Lại con cũng nên bắt chước bà thánh Catharina de Sienna, mà năng hồi tâm lại, kết hiệp cùng Chúa, nói tắt rằng : dầu con làm việc gì mặc lòng, thì hãy *làm cùng Chúa*, làm *vì Chúa* mà thôi ; khi con ra vào trong phòng, hoặc trong nhà, thì hãy đọc một kinh *Kính mừng* mà phú mình cho Đ. Mẹ ; khi *con ngồi bàn ăn*, nếu có của gì không ưa không thích,

thì phải chịu bằng lòng mà dưng cho Đ. C. T.; khi *dùng bữa đoạn*, phải cám ơn Chúa rằng: Lạy Chúa, Chúa hằng xuống muôn vàn ơn lành cho kẻ đã bất nghĩa cùng Chúa dường ấy!

Ban ngày, con hãy nhớ *coi sách thiêng liêng, chầu Mình Thánh Chúa*, đi *viếng Đức Mẹ;* chiều tối, phải *lần hột, xét mình*, đọc kinh *Tin — Cậy — Kính Mến*, kinh *Ăn năn tội*, kinh *Dốc lòng;* đoạn giục lòng ước ao muốn chịu các phép Bí Tích trong Hội Thánh khi sống và trong giờ lâm tử, cùng có ý ăn mày các ơn Tiểu xá, Đại xá bỡi các phép ấy mà ra; khi

con nằm trên giường toan ngủ, thì tưởng như con phải nằm trong lửa Hỏa ngục vậy ; lúc khỉ sự ngủ, cầm ảnh Chuộc Tội mà nguyện rằng: *Xin Chúa cho tôi được ngủ an trong Chúa* (1).

ĐOẠN XII.

Ít đều về ơn Tiểu xá và Đại xá.

Cho đặng ăn mày ơn Tiểu xá, thì phải đọc kinh hay là làm việc gì Hội Thánh dạy, mà đang khi ấy phải sạch tội trọng, ít nữa là phải *ăn năn tội vì Chúa*, và lấy lòng sốt sắng mà làm việc có ân xá hay là đọc kinh có ân xá, thì mới được hưởng

(1) In pace in idipsum dormiam et requiescam. *(Ps. 4, 9.)*

nhờ những ơn ấy; về kinh có ân xá, thì phải đọc cho *ra tiếng (vocalis)*, song đọc thầm cũng đủ.

Cho đặng hưởng nhờ Đại xá, thì phải giữ ba đều sau nầy: 1° *Xưng tội*, 2° *Rước lễ*, 3° *Cầu nguyện theo ý Đức giáo Hoàng*; song kẻ nào có thói xưng tội hai tuần một lần, hay là quen rước Lễ mỗi tuần năm lần, thì không buộc phải xưng tội, chỉ phải rước Lễ và cầu nguyện theo ý Đức giáo Hoàng, thì cũng đặng nhờ phép Đại xá mình muốn.

Vậy trong đoạn nầy ta tưởng cũng nên kể vào những kinh và những lời nguyện tắt có ơn

Tiểu xá và Đại xá, cho con đặng dùng, mà nhắc lòng nhắc trí lên cùng Chúa và ăn mày những ơn Tiểu xá Đại xá bỡi những kinh ấy mà ra.

I. — Những kinh có ơn Tiểu xá Đại xá.

1° Kinh Tin — Cậy — Kính Mến có ân xá 7 năm và 7 mùa ; mà kẻ đọc đủ một tháng, thì lại đặng nhờ một ơn Đại xá ngày nào mặc ý mình chọn, song phải *xưng tội rước Lễ*, cùng *cầu nguyện theo ý Đức Giáo Hoàng* ; lại trong giờ lâm chung cũng đặng nhờ một ơn Đại xá nữa ; mà các ơn Tiểu xá Đại xá ấy có thể nhường lại cho các đẳng linh hồn.

2° *Chuỗi Rôsariô* (Môi khôi) đã làm phép, chia ba chuỗi 50.

3° Kinh *nhựt một* mỗi ngày ba lần.

4° Kinh *cầu Đức Bà.*

5° Kinh *lạy Nữ Vương.*

6° Kinh *Ớ linh hồn Chúa Kirixitô* (Anima Christi.)

7° Kinh *Kính mừng*, kinh *Sáng danh.*

II. — Những lời nguyện tắt Ân xá.

1° Lạy R. T. T. T. Đ. C. G. rất hiền hậu dịu dàng, xin hãy làm cho tôi đặng kinh mến Chúa một ngày một hơn. (300 ngày ân xá và mỗi tháng một ơn Đại xá. *Rac. N° 128.)*

2° *Lạy Chúa, là Chúa tôi cùng là Chúa Trời tôi.* (Khi dưng Mình Thánh Chúa trong buổi lễ, hay là trong buổi làm phép lành, có đặt Mình Thánh Chúa ra ngoài, và xem Mình Thánh Chúa và đọc câu ấy, thì đặng ân xá 7 năm cùng 7 mùa, và nếu đọc hằng ngày, thì mỗi tuần lại đặng một Đại xá ngày nào tùy ý mình chọn, song phải xưng tội, rước lễ và cầu nguyện theo ý Đức Giáo Hoàng, như đã nói trước. *Pie X 18 5 1907.)*

3° *Lạy R. T. T. T. Đ. C. G., tôi trông cậy Chúa.* (300 ngày ân xá, Đại xá mỗi tháng một lần tùy ý mình chọn. *Pie X 27 Juin. 1906.)*

4° *Lạy Đ. C. G.* (25 ngày ân xá và Đại xá trong giờ chết. *Rac N° 36.)*

5° *Giêsu, Maria, Giuse,* (ân xá 7 năm cùng 7 mùa, mỗi tháng một Đại xá. *Pie X 30 Nov. 1906.)*

6° *Lạy R. T. T. T. Đức Bà Maria, xin hãy làm cho tôi đặng rỗi.* (300 ngày ân xá, Đại xá mỗi tháng một lần. *Rac N° 192.)*

7° *Nhơn danh Cha và Con và Thánh Thần.* (50 ngày ân xá, bằng có *lấy nước thánh* mà làm dấu, thì đặng 100 ngày.)

8° *Lạy Đ. C. G. là Chúa tôi, cùng là mọi sự tôi.* (50 ngày ân xá. *Rac. N° 27.)*

9° *Lạy Đ. C. G. là Đấng hằng có lòng lành hay dung thứ vô*

cùng. (300 ngày ân xá. *Pie X 20 Mai. 1911.*)

10° *Lạy R. T. T. T. Đ. C. G. trong phép Thánh Thể, xin thương xót chúng tôi.* (300 ngày ân xá. *Pie X 26 Décembre. 1907.*)

11° *Lạy Đ.C.G. rất hiền lành và khiêm nhượng trong lòng, xin Chúa uốn lòng chúng tôi nên giống như R. T. T. T. Chúa.* (300 ngày ân xá. *Pie X. 13 Sept. 1905.*)

12° Lạy R. T. T. T. Đ. C. G. xin hãy làm cho nước Cha trị đến. (300 ngày ân xá. *Pie X 29 6 1906.*)

13° Lạy R. T. Đức Bà Maria là Mẹ Đ. C. T., chẳng hề mắc tội tổ tông. (300 ngày ân xá. *Rac. N° 184.*)

14° Lạy Đ. C. G., Đức Bà và ông thánh Giuse, tôi xin dưng lòng tôi, trí khôn tôi, cùng sự sống tôi trong tay ba Đứng.

15° Lạy Đ. C. G., Đức Bà và ông thánh Giuse, xin hãy đến giúp tôi trong cơn hấp hối.

16° Lạy Đ. C. G., Đức Bà và ông thánh Giuse, xin cho tôi đặng chết trong tay ba Đứng. (đọc ba câu ấy một lần, thì đặng 300 ngày ân xá, có đọc một câu, thì mỗi lần đặng 100 ngày ân xá.)

17° Chúng tôi thờ lạy phép Bí tích rất trọng, là phép Mình Thánh Máu Thánh Đ. C. G. ngự thật trên bàn thờ.

Sớm mai con vừa thức dậy, thì phải có ý ăn mày những ơn

tiểu xá Đại xá bỡi các kinh con đọc, cùng những việc con làm cả ngày hôm ấy.

Cho con được dễ cầm lòng cầm trí kết hiệp cùng Chúa luôn, để khi con vừa xem thấy, nghe thấy vật gì, tiếng gì, thì liền nhắc lòng trí con lên cùng Chúa tức thì, hay là ngửa mặt lên trời mà suy tưởng đến sự vô cùng đời sau. Như con thấy cây đèn tắt, thì con hãy nhớ sự sống con có ngày cũng sẽ tắt như vậy ; khi con xem thấy mồ mả, xác chết, thì con hãy suy đến mình con một mai sẽ ra làm sao ; khi con thấy những người chức quờn sang trọng thế gian, chỉ khoe khoang mình

về chức tước của cải, thì con hãy đem lòng thương hại sự dại dột phô kẻ ấy, mà than thở rằng: Phần tôi, tôi chỉ yêu mến một Đ. C. T. và lấy một mình Người làm đủ cho tôi mà thôi. *Kẻ nầy cậy xe, kẻ kia cậy ngựa, còn tôi chỉ trông cậy danh thánh Đ. C. T. mà thôi.* (1) Chúng nó lấy sự giả trá phù vân làm đều danh vọng; phần tôi chỉ có ơn Đ C. T. cùng sự kính mến Người là sự vinh hiển thật cho tôi mà thôi; khi con thấy đám ma trọng thể, hoặc thấy lăng mộ các vua chúa oai nghi đẹp đẽ, thì hãy suy

(1) Hi in curribus, hi in equis, nos autem n nomine Domini... *(Ps. 19. 8.)*

rằng: Nếu những kẻ ấy phải sa hỏa ngục, thì nào các sự sang trọng nầy có làm ích gì cho phô kẻ ấy được đâu ; khi con thấy biển an lặng, thì hãy nhớ đó là hình bóng linh hồn đặng ơn nghĩa cùng Chúa, mà khi thấy sóng động ba đào, thì nhớ đến linh hồn mắc tội trọng, cũng phải xôn xao bối rối như thể ấy ; khi thấy nhành cây khô héo, thì con suy đến linh hồn nào đã lìa bỏ Chúa, thì cũng phải khô héo, chỉ chờ bị bỏ vào lửa đời đời mà thiêu đốt như củi khô vậy ; khi con thấy người nào mắc tội gì nặng, đang đứng trước mặt quan xét, hoặc trước mặt cha nó, hay là

trước mặt bề trên, mà sợ hãi hổ thẹn, thì con hãy suy: khi kẻ có tội phải đứng trước tòa Đ. C. T., thì biết nó sợ hãi run rẩy là dường nào! khi con thấy tội nhơn phải bị án xử tử, kêu rêu than khóc, vì đã hết phương đào tị sự chết, thì con hãy nhớ đến các kẻ dữ ở trong hỏa ngục, thấy mình trầm luân khốn nạn đời đời, thì chúng nó phải phiền não, tức tối, cực khổ là dường nào! khi xem thấy đồng điền, hoa quả, tốt lành đẹp đẽ thơm tho, thì con hãy nói cùng mình rằng: Ở dưới đất nầy mà Chúa còn dựng nên muôn vàn giống tốt lành xinh đẹp, để giục lòng tôi kính mến

Người, thì trên trời Chúa sẽ ban cho tôi biết bao nhiêu đều sung sướng khoái lạc hơn nữa là dường nào. Bà thánh Têrêsa khi xem thấy gò nổng, đồng điền tốt đẹp, thì rằng: Các sự tốt lành ấy quở trách tôi, vì tôi hay ở tệ bạc cùng Chúa.

Thầy cai dòng De Rancé đã lập dòng Trappe, nói rằng: các loài thọ sinh hằng nhắc cho người ta nhớ phải kính mến Đ. C. T..

Ông thánh Augustinô cũng nói rằng: *Trời đất mời gọi người ta phải kính mến Chúa* (1). Lạy Chúa, trời đất cùng

(1) Cœlum et terra et omnia quæ in eis sunt mihi dicunt ut amem te.

muôn loài vạn vật trong thế giái đều kêu đòi tôi phải kính mến Chúa.

Có thầy nhơn đức kia khi người đi qua giữa cảnh đồng, thì người lấy gậy đang cầm trong tay đánh vào cây cối hoa quả xung quanh lối người đi, mà rằng: Thôi bay hãy làm thinh đừng trách tao nữa, tao hiểu rồi, thật tao ở tệ bạc cùng Chúa.

Bà thánh Maria Madalèna de Pazzi, hễ bao giờ người cầm hoa quả gì trong tay, tức thì người thấy như có tên lửa kính mến Chúa thấu qua trái tim người vậy, vì người suy rằng: từ thuở đời đời Đ. C. T.

đã định sinh ra hoa quả nầy, làm dấu cho tôi biết Đ. C. T. có lòng thương yêu tôi.

Khi con xem thấy khe suối hằng chảy ra biển cả, chẳng đứng lại bao giờ, thì con cũng phải suy rằng: con phải chạy đến cùng Đ. C. T. là mạch mọi sự lành, chẳng nên thôi bao giờ; khi con thấy lục súc, trâu bò chịu cực lực cày bừa, kéo xe mà giúp con, thì con hãy suy rằng: các thú vật nầy không có tội gì, mà phải chịu khó nhọc giúp tôi thể nầy, phần tôi xưa nay có chịu khó làm tôi Đ. C. T. cùng ra sức đẹp lòng Người cách nào chưa? khi con nghe chim kêu gà gáy, thì con

hãy nói cùng mình rằng: kìa những loài nhỏ mọn còn biết ngợi khen Đấng tạo sinh mình, mà tôi chẳng ngợi khen Người thì làm sao; tức thì con hãy đọc một kinh *Kính mến* mà ngợi khen Đ. C. T.. Xưa ông thánh Phêrô nghe gà gáy, thì người nhớ lại tội người đã chối Chúa ba lần, cho nên trọn đời người khóc lóc ăn năn, đến đổi nước mắt chảy mòn hai bên má; vậy khi con nghe gà gáy, cũng phải nhớ lại xưa nay nhiều lần con đã chối Chúa, là khi con sa ngã phạm tội, mà giục lòng thống hối khóc lóc tội con; cũng một lẽ ấy, khi con thấy chỗ nọ, nhà kia là nơi

con đã phạm tội, thì con hãy trở mặt lại cùng Chúa, xin Người khấng quên các tội lỗi con đã phạm, và than thở cùng Chúa như vua thánh Đavid xưa rằng: *Xin Chúa chớ nhớ đến tội lỗi tôi cùng những sự sai lỗi tôi đã phạm lúc tôi còn tuổi trẻ.* (1) Khi con thấy đồng ruộng ở dưới chơn núi, thì con hãy suy rằng: những nơi trũng thấp nầy bỡi nhờ nước trên núi cao rưới xuống, làm cho cây cối hoa quả xanh tươi tốt lành, ấy là hình bóng chỉ lòng khiêm nhượng thấp hèn, được đượm nhuần ơn thánh bỡi trời ban

(1) Delicta juventutis meæ, et ignorantias meas ne memineris. *(Ps. 24, i, 7.)*

xuống, còn lòng kiêu ngạo là như núi cao, chẳng tích được ơn thiêng liêng rưới xuống, thì phải khô khan cứng cỏi ; khi con xem thấy biển cả minh mông, thì hãy suy đến Đ. C. T. là Đấng cao trọng vô lượng vô biên ; khi con thấy nhà thờ tốt đẹp cùng trần thiết rực rỡ, thì con hãy nhớ lại linh hồn được ơn nghĩa cùng Chúa, cũng tốt lành và nên đền thờ thật Đ. C. T. Ba Ngôi ngự ; khi con thấy đèn trên bàn thờ cháy, thì hãy suy con đã đáng thiêu sinh trong hỏa ngục đã nhiều năm, song vì Chúa nhơn từ đã đoái thương tha thứ, nên xin Chúa đốt lòng con cháy lửa kính mến Chúa

như vậy ; khi con ngó lên trời, mà thấy đầy những ngôi sao tinh tú, thì con hãy nói như ông thánh Anrê Avêlinô rằng : Ớ chơn tôi, có ngày mầy sẽ đặng giày đạp qua trên những ngôi sao tốt đẹp nầy.

Con hãy năng nhớ lại các sự mầu nhiệm Ngôi Hai ra đời, cho đặng giục lòng kính mến Chúa, cho nên khi con xem thấy rơm rạ, máng cỏ, hang lừa, thì con hãy nhớ lại Chúa Hài Đồng nằm trong máng cỏ Bêlem xưa ; nếu con thấy cưa, bào, rìu, búa, săng gỗ, thì con hãy nhớ xưa Đ. C. G. đã giúp ông thánh Giuse làm nghề thợ mộc hèn hạ khó khăn trong lều

nhỏ tại thành Nazareth; khi con thấy dây rợ, gai gốc, đinh sắt, khúc gỗ, thì con hãy nhớ lại các sự thương khó Đ. C. G. đã chịu mà cứu chuộc chúng tôi; khi con thấy bàn thờ, chén thánh, áo lễ, thì con hãy nhớ đến Đ. C. G. thương yêu ta quá bội, nên đã phú mình cho ta trong phép Thánh Thể.

Xưa ông thánh Phanxicô Assisiô hễ lần nào người xem thấy con chiên, thì hai hàng nước mắt người chảy ra lai láng, vì nhớ lại Đ. C. G. vì lòng thương yêu người ta, nên đã chịu đem đi giết như con chiên vậy.

Con hãy bắt chước bà thánh Têrêsa, năng dâng mình cho

Đ. C. T., mà than thở cùng Người rằng: Lạy Chúa, nầy con đây. Chúa muốn về con thể nào, con xin vâng theo thánh ý Chúa, xin Chúa dạy con cho biết ý Chúa muốn về con làm sao, nầy con sẵn lòng vâng theo ý Chúa trong mọi sự. Con hãy ra sức giục lòng kính mến Chúa nhiều lần cho hết sức con: vì có lời bà thánh Têrêsa dạy rằng: Những lời con than thở tỏ lòng kinh mến Chúa, là như củi giữ lấy lửa thiêng liêng cháy trong lòng con vì lòng mến Chúa.

Có một ngày kia chị đáng kính tên là Sêraphinê de Capri xem thấy con lừa, liền suy rằng:

con lừa kia thật là loài khốn nạn, vì chẳng được phước kính mến Chúa, nên chị thương hại nó mà kêu lên rằng: Ớ loài vô phước kia, mầy không biết mầy chẳng có phước kính mến Đ. C. T. như ta sao? tức thì con lừa ấy khóc lên, cho đến đỗi người ta thấy hai hàng nước mắt nó tuôn xuống như mưa vậy.

Ấy con thấy loài cầm thú không được phước kính mến Chúa, không có sức kính mến Chúa như con, mà con kính mến Chúa được, thì phải giục lòng kính mến Chúa cho nhiều, cho hết sức con, để bù lại cho các loài ấy.

Khi con sa ngã phạm tội gì, con hãy hạ mình xuống, ở

khiêm nhượng, giục lòng kính mến Chúa cho sốt sắng hết sức, đoạn chỗi dậy, cứ an tâm, làm mọi việc như thường.

Khi gặp phải sự gì rủi ro, chẳng đặng vừa ý, thì con hãy dâng sự ấy cho Đ. C. T., và ép mình vâng theo ý Chúa cho trọn; con hãy tập cho quen khi lâm cơn khốn khó, thì năng than thở cùng Chúa rằng: vì Chúa muốn như vậy, thì con cũng xin bằng lòng vâng theo thánh ý Chúa. Bao nhiêu lần con bỏ ý riêng con mà vâng theo ý Chúa, ấy là bấy nhiêu lần con làm việc kính mến Chúa; mà kính mến Chúa cách ấy, thì đẹp lòng R. T. T. T. Người hơn mọi việc khác bội phần.

Khi con toan làm việc gì về phần riêng con, hay là con toan bàn luận việc gì cho anh em, thì trước hết hãy chạy đến cùng Chúa, mà dâng mình con cho Người đã, đoạn sẽ tra tay làm hay là tỏ lời con cho ánh em. Mọi ngày con hãy bắt chước bà thánh Rôsa de Lima, mà năng than thở cùng Chúa rằng: *Lạy Chúa, xin Chúa đoái thương tôi luôn, đừng bỏ tôi một mình bao giờ.* (1)

Con hãy sắm tượng Thánh Giá và tượng Đức Mẹ mà đặt trong phòng con, và hằng năng nhìn xem ảnh Chuộc tội và Đức Mẹ, mà xin xuống ơn phù

(1) Deus in adjutorium meum intende.

hộ cho con; hãy năng kêu tên cực trọng Đ. C. G. và Đức Mẹ, nhứt là khi con phải chước cám dỗ.

Cha đáng kính Balthasar Alvarez kể rằng: Có ngày kia người thấy Đ. C. G. hiện đến, hai tay cầm những ơn rất quí báu, đợi hễ có ai xin, thì Người phân phát cho.

Vậy dầu Đ. C. T. sẵn lòng phân phát mọi ơn Người cho ta, song Người buộc ta phải xin cùng Người, thì Người mới ban cho: *Bay hãy xin thì sẽ đặng.* (2) nhược bằng ta chẳng kêu xin, thì Người rút tay lại, chẳng ban cho đâu. Vua Salomon cũng

(2) Petite et accipietis.

dạy rằng : *Chẳng có ai chạy đến cùng Đ. C. T., mà Người từ bỏ nó bao giờ* (1) Vua thánh Đavid quả quyết rằng: *Đ C. T. là Đấng lòng lành hay thương xót vô cùng, lại có lòng rộng rãi vô lương vô biên với những kẻ kêu đến cùng Người.* (2) Chúa là Đứng hiền hậu dịu dàng và hay thương xót mọi kẻ kêu đến cùng Chúa. Ôi ! thật *Chúa hằng có lòng lành cùng rộng rãi với linh hồn tìm đến cùng Người là dường nào !* (3)

(1) Quis invocavit eum, et despexit illum. *(Eccli. II, 12.)*

(2) Tu, Domine, suavis et mitis et multæ misericordiæ omnibus invocantibus te. *(Ps. 85, 4.)*

(3) Bonus est Dominus.... animæ quærenti illum.

Nếu những kẻ chẳng tìm kiếm Chúa, mà tự mình Người còn đi tìm gọi chúng nó, phương chi những kẻ đi tìm kiếm Chúa cho đặng làm tôi kính mến Người, thì lẽ nào mà Người chẳng vui lòng mau kíp đến cùng những kẻ ấy sao? (1) Sau hết bà thánh Têrêsa dạy rằng : Các linh hồn kẻ lành còn sống ở đời nầy, phải bắt chước các linh hồn đã đặng hưởng phước trên Thiên đàng. Vậy các thánh trên Thiên đàng chỉ có một việc, là nói khó cùng Đ C T mà thôi ; sự các thánh trên Thiên đàng hằng suy gẫm và hằng vui lòng

(1) Inventus sum a non quærentibus me *Rom. X, 20.)*

toại chí, là làm sáng danh Đ C T và kính mến Người.

Vậy con hãy bắt chước các đấng ấy mà làm như vậy : là con hãy chọn lấy một mình Chúa làm sự thanh nhàn phước lộc cho con, hãy kính mến một mình Người hết lòng hết sức con ; con ước ao sự gì, con muốn làm việc gì, thì hãy ước ao và làm sự ấy vì một mình Đ C T. là mục đích mọi sự trong ngoài con ; bao giờ con lên Thiên đàng, thì lòng con mới được kính mến Chúa cho mĩ hảo hoàn toàn, và mọi đều con mơ ước mới được mãn nguyện mà chớ.

ĐOẠN XIII.

Những lời thiết yếu linh hồn mến yêu than thở cùng Chúa.

Lạy Chúa, tôi chỉ ước mơ một mình Chúa mà thôi ; sự tôi ao ước là chớ chi tôi đặng thuộc về một mình Chúa tôi cho trọn.

Lạy Chúa, Chúa muốn phân định về mình tôi cùng mọi sự thuộc về tôi cách nào, thì xin Chúa hãy làm theo ý Chúa ; tôi dâng trót mình tôi cho Chúa ; tôi kính mến Chúa hơn mình tôi muôn vàn trùng ; tôi chỉ muốn sự Chúa muốn mà thôi ; tôi xin từ bỏ hết mọi sự vì lòng kính mến Chúa ; tôi hết lòng cám đội ơn Chúa, vì những ơn lành Chúa đã xuống cho tôi xưa nay ; xin Chúa giúp đỡ tôi ;

xin Chúa thương xót tôi cùng; xin Chúa ban đức kính mến cực thánh Chúa vào lòng tôi; tôi vui mừng vì Chúa đặng thanh nhàn vinh phước, tôi ước ao chớ gì cả thế gian đều kính mến Chúa; xin Chúa chớ để tôi phải cách xa mặt Chúa; tôi xin phú thác mọi sự trong ngoài tôi ở trong tay Chúa; ôi! bao giờ tôi đặng xem thấy mặt Chúa tôi tỏ tường, và đặng kính mến Chúa cho phỉ lòng tôi ao ước; mọi việc tôi làm, cùng mọi nỗi gian nan tôi chịu, thì tôi xin dâng mọi sự ấy cho Chúa tôi hết thảy; sau hết, tôi dám nguyện xin cho đặng vâng theo thánh ý Chúa dưới đất cũng bằng trên trời vậy.

AMEN